

Seurat.
Madeleine Knoblock
empolvorant-se

PERFUMS

El francès Alain Corbin, en un llibre de recomanable lectura (7), fa un interessant estudi antropològic de l'evolució de les teories mèdiques al voltant de la relació entre olor i malaltia durant els segles XVIII i XIX, analitzant els camins de la desodorització com a sinònim d'higiene. Pensem en la ciutat del segle XVIII descrita per Süskind (6):

" Els carrers pudien a fems, els patis interiors pudien a orins, els bucs de les escales pudien a fusta podrida i a excrements de rata, les cuines, a col podrida i a greix de moltó; les cambres sense ventilació feien pudor de resclosit, les alcoves pudien a llençols llardosos, a edredons humits i a la punyent olor dolçassa dels orinals. Les xemeneies pudien a sofre, les adoberies pudien a lleixius corrosius, els escorxadors, a sang coagulada. Els homes pudien a suor i a roba bruta; en llurs boques pudien les dents corrompudes, llur alè podia a ceba i llurs cossos, quan ja no eren joves, a tumors, a llet agra i a formatge ranci. Pudien els rius, pudien les places, pudien les esglésies, podia sota els ponts i dins els palaus. El pagès podia